

Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí k podmínce absolvování kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách v době nouzového stavu

(vyhlášeného usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 a prodlouženého do 30. dubna 2020 usnesením vlády č. 1012 ze dne 7. dubna 2020), v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území České republiky)

Podle § 116 odst. 7 zákona č. 108/2016 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon o sociálních službách"), je pro pracovníka v sociálních službách stanovena podmínka absolvování kvalifikačního kurzu podle § 116 odst. 5, kterou je třeba splnit do 18 měsíců ode dne nástupu zaměstnance do zaměstnání. Do doby splnění této podmínky vykonává zaměstnanec činnost pracovníka v sociálních službách pod dohledem odborně způsobilého pracovníka v sociálních službách.

Důsledkem nesplnění této podmínky je převedení zaměstnance na jinou pozici, pro kterou splňuje odborné předpoklady, či ukončení pracovního poměru.

Platná právní úprava zákona o sociálních službách

1. nepočítá se situacemi, kdy nelze po pracovníkovi v sociálních službách objektivně žádat splnění této podmínky, respektive neuvádí doby, které se do 18 měsíční lhůty nezapočítávají
2. výslovně neřeší otázku běhu lhůt v době vyhlášeného nouzového stavu, který je prokazatelně provázen řadou opatření omezujících jak zaměstnance, tak i zaměstnavatele (poskytovatele sociálních služeb).

Vzhledem k tomu, že v rámci opatření přijatých s ohledem na epidemiologickou situaci s účinností od 12. března až do odvolání, byla omezena činnost vzdělávacích institucí, poskytujících akreditované kurzy dle zákona o sociálních službách a rovněž provoz vybraných sociálních služeb byl pozastaven a v dalších sociálních službách probíhá provoz omezený nebo mimořádný v souvislosti s opatřeními spojenými s péčí o klienty, případně o nemocné či se zabezpečením karantény, a protože není možné, aby důsledky těchto opatření šly k tíži jednotlivých zaměstnanců sociálních služeb, kterým by v daném období měla uplynout 18měsíční lhůta k prokázání odborné způsobilosti podle § 116 odst. 5 a 7 zákona o sociálních službách. Jednalo by se o zcela nepřiměřený důsledek smyslu omezujících opatření souvisejících s nouzovým stavem. Taktéž je nutno zohlednit skutečnost, že nouzový stav zamezující splnění této podmínky je pro zaměstnance i zaměstnavatele zcela nezávislý na jejich moci.

S ohledem na výše uvedené lze dle názoru Ministerstva práce a sociálních věcí učinit závěr, že 18měsíční lhůta ke splnění odborné způsobilosti pracovníka v sociálních službách, tedy podmínka podle § 116 odst. 5 a 7 zákona o sociálních službách, neběží po dobu nouzového stavu, který zaměstnanci sociálních služeb neumožňuje kvalifikační kurz vykonat.

Přerušeni běhu lhůty pro absolvování kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách se vztahuje na zaměstnance sociálních služeb, kteří:

- a) jsou prokazatelně zařazeni do kurzu, který již probíhá a který byl z důvodu vyhlášení nouzového stavu přerušen,
- b) je prokazatelně přihlášen do kurzu, který měl být zahájen po dni vyhlášení nouzového stavu a který z důvodu vyhlášení nouzového stavu zahájen nebyl,
- c) se z organizačních důvodů zaměstnavatele do kurzu dosud nepřihlásili, avšak kurz by prokazatelně zvládli absolvovat v zákonné lhůtě, pokud by nebyl býval vyhlášen nouzový stav.

Výše uvedená lhůta v důsledku opatření nouzového stavu přestává běžet. Po ukončení

mimořádných opatření bude lhůta pokračovat tam, kde byl její běh přerušen. Pracovník, který na pozici pracovníka v sociálních službách bude pracovat i po lhůtě 18 měsíců bez absolvování kvalifikačního kurzu, nebude-li převeden na jinou práci nebo s ním nebude ukončen pracovní poměr, bude i nadále povolání pracovníka v sociálních službách vykonávat pod dohledem odborně způsobilého pracovníka v sociálních službách dle ustanovení § 116 odst. 7 zákona o sociálních službách, a to až do naplnění podmínek odborné způsobilosti.